Anul al 55-lea | 14 Pagini | EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei } | 14 Pagini | Nr. 16 Luni 17 Ianuarie 1938

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful postal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA CENTRALA

ASIGURAREA NAVIGAȚIEI PE DUNĂREA MARITIMĂ

Din cauza înghețului apelor Dunării, urmat de dezghețul provocat de scăderea bruscă a temperaturii, sloiurile, împinse de curenți, au format zăpoare, barând în dreptul portului Tulcea, scurgerea normală a volumului de apă, pe cele trei brațe principale ale fluviului: Chilia, Sulina și Sf. Gheorghe.

Pe de o parte, sloiurile ce acoperă Dunărea maritimă și zăpoarele ce s'au format în diferite puncte, fac peste putință navigațiunea vaselor de comerț și de pasageri; iar, pe de altă parte, barajul de ghețuri din dreptul portului Tulcea, oprind scurgerea normală a volumului de apă, prin cele trei brațe, spre mare, au pricinuit fenomenul natural al revărsării lor pe ambele maluri ale fluviului, între Brăila, Galați și Tulcea.

Durata înghețului Dunării, este de patru luni, — între Decembrie și Martie, — cu excepția anilor în care iernele sunt mai dulci.

In anii 1850—1852 și 1914-1915, Dunărea n'a înghețat în tot cursul iernei; iar în anii 1897, 1912 ,1918 și 1930, durata înghețului a fost foarte scurtă. Dacă examinăm diagrama pe anii 1834-1938, constatăm că în această perioadă durata înghețului a fost în majoritatea anilor de 3—4 luni.

Atât de „normal" ni se pare nouă regimul acesta, încât în porturile principale, Brăila și Galați, am construit bazinuri și docuri pentru adăpostul vaselor în timpul înghețului Dunării; iar în celelalte porturi secundare, „iernatice" pentru vasele fluviale.

Capacitatea bazinurilor și docurilor din cele două porturi principale, Brăila și Galați, îngădue adăpostirea în timpul iernei, a vreo 300 de vase.

Mai avem apoi un „iernatic" ,la gura Prutului, pentru 40 vase fluviale și altele mai mici în aval de porturile Tulcea, Ismail și Chilia.

Neajunsurile ce le creiază suspendarea navigației pe Dunărea maritimă, pe toată durata înghețului, sunt atât de mari, în cât de două decenii s'a cerut cu stăruință de către exportatorii de cereale, societățile maritime și fluviale și armatori, asigurarea navigațiunii și în timpul lunilor de iarnă, prin folosința unui număr suficient de vase speciale pentru spargerea ghețurilor, curățirea fluviului de sloiuri și distrugerea barajelor formate de blocurile de ghiață.

Totuși, cererile acestea justificate și repetate, nu au fost luate în serioasă considerație. Aproape în fiecare iarnă se repetă acelaș fenomen natural cu consecințele sale fatale: suspendarea navigațiunii și inundațiile din regiunea dunăreană.

Cele două vase-spărgătoare, care și în iarna aceasta, au fost puse în acțiune, nu pot să dea rezultate practice. Soluția acestei probleme este simplă: cu un număr mai mare de vase-spărgătoare, puternice, s'ar putea asigura calea de apă pentru circulația vaselor maritime și fluviale între Brăila și Sulina, fără cheltueli prea mari, în raport cu avantagiile ce le-ar prezinta libertatea navigațiunii în tot cursul anului.

Mai avem apoi și cealaltă problemă, tot atât de importantă de rezolvat: eșirea la mare a vaselor pe porțiunea Dunării maritime ,în condițiuni bune, date fiind gravele inconveniente ce le prezintă fenomenul natural al depunerii aluviunilor în cantități considerabile la gurile fluviului și în special formațiunea barei dela Sulina, care împiedecă, adeseori, circulația vaselor.

Interesele superioare economice ale României Mari, impun ca să luăm măsuri și să executăm mai repede lucrările necesare pentru asigurarea navigațiunii permanente și în cele mai bune condiții, pe Dunărea maritimă.

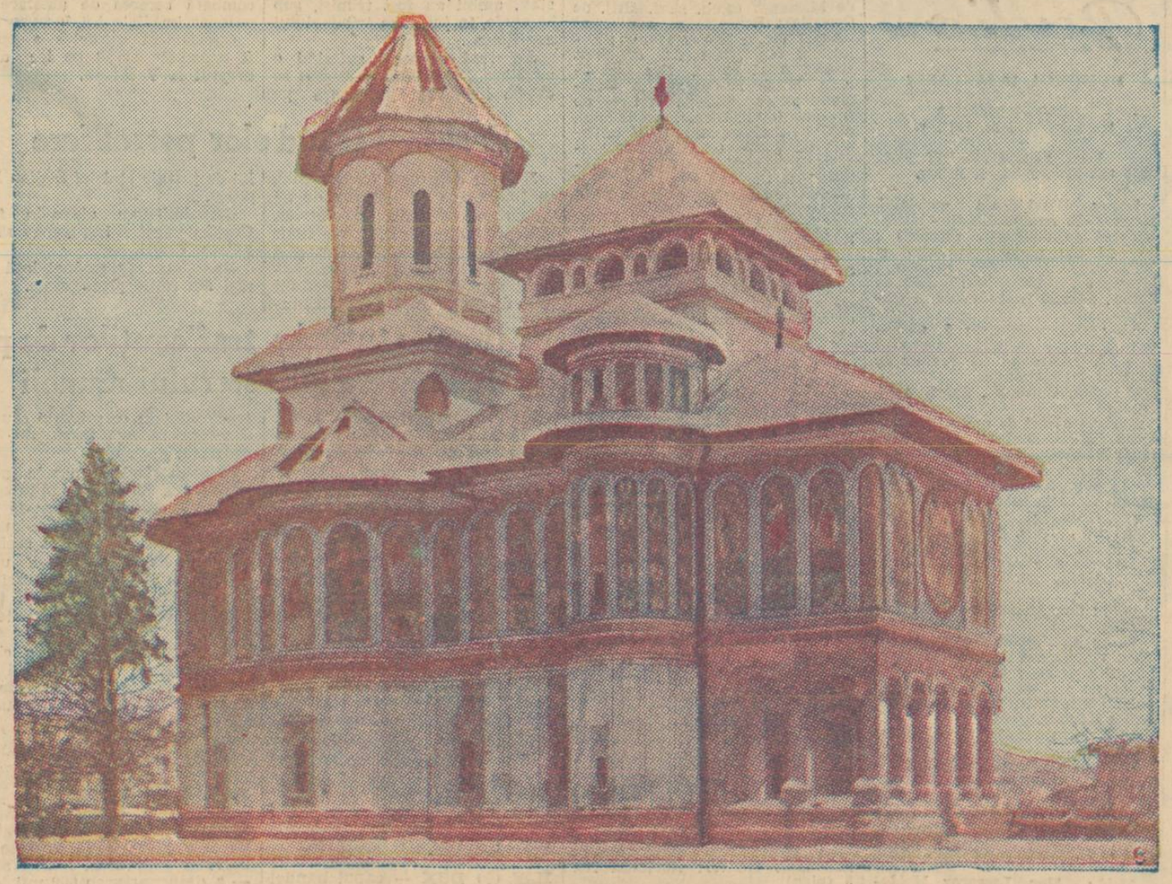

Biserica Sf. Gheorghe-Nou din Craiova

(Vezi articolul in corpul ziarului)

M. S. Regele a plecat la vânătoare

M. S. Regele împreună cu Marele Voevod Mihai a plecat, astă noapte, din gara Mogoșoia, cu un tren regal, spre a lua parte la o vânătoare organizată la Făurei.

Pe peronul gării, Suveranul a fost salutat de d-nii Octavian Goga, prim-ministru; general I. Antonescu, ministrul apărării naționale; Armand Călinescu, ministru de interne; D. Simian, subsecretar de stat la interne; general Gabriel Marinescu, prefectul poliției Capitalei; general Argeșeanu, comandantul corpului II armată, colonel Dombrowsky, comandantul piețiii, etc.

—xox○xox—

D. BECK. IN AUDIENȚĂ LA CANCELARUL HITLER

Berlin, 14 (Rador). — D. Hitler a primit azi dimineață în audiență pe d. Beck, ministrul afacerilor străine al Poloniei.

La audiență a asistat și d. von Neurath, ministrul afacerilor străine al Reichului.

După audiență la care a asistat și d. Lipski, ambasadorul Poloniei la Berlin, d. Beck a luat parte la dejunul oferit în onoarea sa de d. von Neurath, ministrul afacerilor străine al Reichului.

Dejunul s'a ținut în cerc restrâns, participând la el colaboratorii apropiați ai celor doi miniștri.

*

Berlin, 14 (Rador). — După vizita pe care a făcut-o d-lui von Neurath, d. Beck și-a terminat conversațiile politice, părăsind apoi Berlinul.

—xxx●xxx—

Condamnarea unui fost ministru bulgar

Sofia, 14 (Rador). — Tribunalul din Sofia a condamnat la un an închisoare pe fostul ministru al comunicațiilor, d. Kostuekoff acuzat că nu a respectat legea privitoare la dizolvarea partidelor.

Pedeapsa a fost suspendată.

Pentru românii de peste hotare

La un interval de timp de vre-o trei luni, s'au produs din partea a două guverne diferite două acte identice în ce privește scopul urmărit.

Așa, mai întâiu, guvernul grec, iar zilele trecute, guvernul ture au luat în mod oficial dispoziții, prin care impun tuturor locuitorilor din fiecare din cele două state, să nu întrebuințeze, fie în public, fie în familie, altă limbă decât limba statului, — limba greacă în Grecia, limba turcă în Turcia.

Relevând că măsura guvernului ture nu este de natură să ne atingă întru ceva — aceasta pentru motivul că, afară de un număr mic despre care va fi vorba mai jos, în Turcia nu mai este element românesc, ținem să lămurim în câteva cuvinte ce anume a încemnat guvernele dela Atena și dela Ankara să ia o astfel de măsură.

Precum se știe, între Turcia și Grecia, a avut loc, după războiul turco-grec din Asia Mică, un schimb de populație. Populația turcă din Grecia a fost schimbată cu populația — ceasta mult mai numeroasă — greacă din Turcia. Criteriul pentru a deosebi pe turci de greci a fost religia. Au fost socotiți ca turci toți cei de religie mahometană, iar drept greci, câți aparțineau religiei ortodoxe.

Acest criteriu al religiei a dat însă la iveală stări de lucruri în adevăr surprinzătoare, mai ales pentru necunoscătorii situației din Răsărit. S'a văzut anume că marea majoritate a celor veniți în calitatea de greci din Asia Mică nu cunoștea limba greacă și n'avea alt grai matern decât limba turcă.

Deasemenea, foarte mulți din turcii sau, mai exact, din mahometanii emigrați din Grecia în Turcia nu știau turcește, unii dintr'înșii vorbind bulgărește, alții grecește, iar alții — vre-o 6—7 mii — românește și anume dialectul megleno-român. Acestia sunt românii din orășelul Nânta, din regiunea Salonicului, trecuți mai de mult la religia mahometană, dar păstrându-și până în zilele noastre — și chiar foarte curat — graiul lor românesc.

Și așa, fiindcă nu s'a făcut deosebirea între religie și naționalitate, ci s'a luat numai religia drept criteriu al naționalității, s'au pomenit grecii cu un milion și mai bine de conaționali (?) de limbă turcă, iar turcii cu elemente, care aveau comun numai religia, dar nu și graiul și origina etnică. E o situație, căreia nu prea i se găsește ceva asemănător, dar care continua să dăinuiască.

Pentru a-i pune capăt, au intervenit ordinele de care am pomenit la începutul rândurilor de față.

Insă, dacă așa cum am spus, măsura luată în Turcia nu ne privește și nu ne atinge, nu la fel e cazul cu Grecia. In Grecia trăește din timpuri imemoriale, un element românesc de care nu este îngăduit să ne desinteresăm, tot așa cum nici frații noștri de sânge de acolo nu-și pot lepăda graiul lor strămoșesc și ființa lor etnică. De asemeni, în Grecia avem școli și biserici române pe care nu le putem închide, precum nu putem înlocui în ele limba română prin limba greacă.

Dar interdicția de întrebuințare a graiului național nu privea în special pe refugiații greci, ci cuprindea și pe minoritățile etnice din Grecia, deci și pe români, cărora li se impunea obligația de a nu vorbi între dânșii decât numai grecește.

E drept că în urma frumoasei și bine venitei intervenții a d-lui prof. N. Iorga pe lângă d. Metaxas, primul ministru elen, acesta a dat o nouă dispoziție prin care se arăta că obligația de mai sus nu-i cuprindea și pe români. Insă, așa cum am constatat prin cercetări la fața locului în călătoria recentă în Grecia, autoritățile elene în subordine cam ignorează noua decizie ministerială.

In altă ordine de idei, românilor de peste hotare li s'au creiat, prin împrejurări asupra cărora vom reveni cu altă ocazie, condițiuni economice din cele mai defavorabile. Pentru întregi grupuri românești, viața a ajuns extrem de anevoioasă. Românii din categoria aceasta trebuiesc neapărat adușI și colonizați în țară.

Reiese, prin urmare, din cele expuse până aci, că problema românilor de peste hotare înfățișează două laturi, care să rețină atenția și să determine o acțiune bine chibzuită din partea guvernului nostru.

Pe de o parte, trebuie lucrat ca să fie cu adevărat respectate drepturile românilor, care nu-și vor părăsi locurile de naștere, iar, pe altă parte, trebuie luată din nou opera de colonizare, grație căreia întârim aci, în țară, elementul românesc și scăpăm dela peire, adică dela desnaționalizare, grupuri întregi din familia națiunii române.

N. BATZARIA

Franța a cerut amânarea sesiunii consiliului Ligii Națiunilor

Geneva, 14 (Rador). — **Sprijinit de guvernul Marei Britanii, guvernul francez a cerut secretariatului general al Societății Națiunilor amânarea sesiunii consiliului Societății Națiunilor, care urma să se deschidă în ziua de 17 Ianuarie la Geneva.**

D. Avenol, secretarul general al Societății Națiunilor procedează actualmente la consultarea membrilor consiliului asupra cererii guvernului francez.

Iată textul telegramei pe care d. Avenol a adresat-o azi după amiază membrilor consiliului Societății Națiunilor:

„Guvernul francez cere amânarea reuniunii consiliului. El exprimă vii scuze pentru această cerere provocată de împrejurări neprevăzute.

„De acord cu guvernul Marei Britanii, guvernul francez propune ca reuniunea consiliului să se țină Miercuri 26 Ianuarie. In afară de o părere contrarie din partea d-voastră, se va hotărâ în acest sens".

*

Geneva, 14 (AGER). — **O decizie a Franței de a se amâna deschiderea sesiunii Consiliului Societății Națiunilor pentru data de 26 Ianuarie va fi luată în cursul zilei de mâine.**

Dată fiind importanța politică pe care o prezintă această a o suta sesiune a Consiliului și rolul de primul plan pe care sunt chemați să-l țină în acest consiliu reprezentanții Franței și Angliei, în cercurile internaționale din Geneva se crede că este necesar ca locul Franței în Consiliu să fie ocupat de un ministru de externe în funcțiune.

Statele-Unite vor să construiască noui vase de război

Washington, 14 (Rador).— **Președintele Roosevelt a cerut azi Congresului să acorde credite necesare pentru executarea unui vast program naval, eșalonat pe mai mulți ani.**

*

Washington, 14 (Rador). — *In vederea stabilirii programului de construcții navale, președintele Roosevelt a avut întrevederi cu d. Edison, subsecretar de stat al marinei, cu amiralul Leahy, șeful operațiunilor navale, cu d. Hull, secretarul departamentului de Stat și cu experții pentru problemele Extremului Orient.*

Obiectul principal al acestor discuțiuni l-a constituit noua legislație necesară pentru desvoltarea programului de construcții peste limitele fixate de tratatul dela Washington și pentru modificarea unor anumite tipuri de unități.

Legea Winson-Trammel va fi revizuită îndată ce președintele Roosevelt va trimite Congresului mesagiul său privitor la reînarmarea navală

Studenții din Louvain încearcă să ia cu asalt o închisoare

Bruxelles, 14 (Rador). — **Studenții universității din Louvain au încercat azi să ia cu asalt închisoarea din Tongres, pentru a pune în libertate pe naționalistul flamand Grammens, supranumit „măzgălitorul de inscripții franceze", care fusese arestat în ajun pentru că încercase încăodată să nimicească inscripțiile în limba franceză depe plăcile indicatoare ale străzilor.**

S'au produs incidente foarte violente. Cineva a tras un foc de armă, rănind un student. Cel care a tras a putut fi arestat. A mai fost arestat și un student olandez.

Un protest al Germaniei la Washington

Washington, 14 (Rador). — *D. Dieckhoff, ambasadorul Germaniei, s'a prezentat azi la departamentul de stat, unde a prtoestat cu energie împotriva cuvintelor jignitoare pe care fostul ambasador american la Berlin Dodd, rechemat de curând, a crezut că trebue să le spună la adresa Germaniei, în cursul unui toast rostit de curând la un banchet.*

D. Hull a arătat ambasadorului german că Dodd nu mai este în cadrele diplomației și că deci cuvintele sale nu mai au decât valoarea afirmațiilor unui simplu particular.

Ceremonia nupțială a principelui Paul al Greciei, în catedrala din Atena

România și conferința dela Budapesta

Cetind cu atenția cuvenită comunicatul conferinței italo-austro-ungară dela Budapesta, trebuie să constați că în domeniul faptelor pozitive nu s'a putut ajunge la rezultatele pe care, de sigur, le-a dorit Italia ca manifestări de solidaritate cu ea din partea Austriei și Ungariei.

Intr'adevăr, în afară de afirmarea că Austria și Ungaria vor recunoaște formal guvernul Franco, celelalte puncte din comunicat exprimă deziderate și simpatii.

Nici aderare la pactul italo-germano-japonez, nici retragere din Societatea Națiunilor, nici aderare fățișă la axa Berlin-Roma. Față de toate aceste chestiuni care au format obiectul desbaterilor dela Budapesta, miniștrii de externe ai Austriei și ai Ungariei, și-au exprimat prin comunicatul oficial, simpatia lor față de anumite chestiuni în fraze, care le lasă să se întrevadă, mai mult sau mai puțin, „dulcea presiune" la care au fost supuși.

Desigur, ceeace se cheamă astăzi „politica de realități" și care este la ordinea zilei, a determinat atitudinea de rezervă a Austriei și Ungariei. Aceste „realități" cari constituie încă o primejdie pentru independența Austriei și o îndoială pentru revizionismul maghiar, au făcut ca cele două state să nu ia o atitudine categorică de manifestare fățișă într'o anumită direcție, fără a fi asigurate anticipat.

Pe noi ne interesează, în deosebi, atitudinea Ungariei revizioniste.

Nu se poate tăgădui că la Budapesta problema care a dominat interesul Ungariei a fost relațiile ei cu România. Faptul acesta rezultă, de altfel și din comunicat și din corespondențele ziariștilor europeni, cari au urmărit desbaterile conferinței. Astfel, trimisul special al ziarului parisian „Le Journal" spune că după mărturisirea unanimă, problema ungaro-română a preocupat în deosebi Italia. Alți trimiși speciali arată că Italia ar dori să fie mediatoare între România și Ungaria.

Firește, nu există în România nici o idee preconcepută împotriva stabilirii unor raporturi normale dintre noi și unguri. S'a spus aceasta de nenumărate ori și am arătat în coloanele acestui ziar că stabilirea acestor raporturi normale depinde numai de Ungaria.

Atâta timp cât Ungaria nu va renunța la politica ei revizionistă, la propaganda ei revizionistă, la pretențiile ei absurde și îndrăznețe și la amestecul ei inadmisibil cu privire la minoritatea maghiară din România, nu va fi posibilă o apropiere între Ungaria și România. In ultimul timp, Mica Înțelegere și-a exprimat în această privință modul ei de a vedea și a declarat formal că în nici-un caz nu va admite ca Ungaria să-și calce obligațiile ei internaționale, încurajată de exemplul altora care au aplicat politica faptelor îndeplinite.

Or, la punctul 6 al comunicatului dela Budapesta se spune că: „Reprezentanții Italiei și ai Austriei au confirmat din nou că guvernele lor recunosc deplina egalitate de drepturi a Ungariei în ce privește înarmarea militară". Și se adaugă că: „Reprezentanții celor trei guverne consideră necesară imediata realizare a acestor principii".

Este oare aceasta o amenințare la adresa Micei Înțelegeri? Trădează ea intenția unei presiuni prin amenințarea că Ungaria va trece la fapte și își va călca obligațiile internaționale, ignorând atitudinea pe care o va adopta Mica Înțelegere?

In orice caz, nu pe această cale se poate ajunge la normalizarea raporturilor între România și Ungaria și pasajul acesta din comunicat micșorează mult valoarea pasagiului imediat următor dela punctul 7 care sună astfel:

„Reprezentanții Italiei și Austriei declară că guvernele lor urmăresc cu mare interes desvoltarea raporturilor dintre Ungaria și România. Ei sunt de părere că un rezultat satisfăcător al negocierilor ungare-române va contribui considerabil la consolidarea păcii în Europa dunăreană".

Știm că, încă dela începutul toamnei trecute la Geneva, cu prilejul sesiunii consiliului Ligii, s'a manifestat din partea Ungariei intențiunea unor negocieri cu statele Micii Înțelegeri și în deosebi cu România. Știm însă că încă de pe atunci, d. Kanya, ministrul de externe al Ungariei, a putut afla că niciodată opinia publică românească nu va accepta o normalizare a raporturilor cu Ungaria, întemeiată pe noui avantagii pentru minoritatea maghiară — așa cum pretinde statul vecin — și nici înainte ca Ungaria să facă fățiș și categoric declarațiuni că renunță la politica ei revizionistă și să dea garanții indiscutabile că înțelege să adopte o politică realmente pacifistă.

Sentimentul public nu s'a schimbat în România și nici nu se va schimba. Dacă își închipuie Ungaria că dorința României de a întreține cele mai cordiale legături cu Italia ar putea să schimbe sentimentul public românesc și să slăbească conștiința națională românească, pentru că Ungaria ar recurge la mediațiunea Italiei, e bine să știe că se înșală.

De altfel, suntem încredințați că nici Italia nu va face greșala de a condiționa legăturile ei cu România de obținerea în favoarea Ungariei a unor avantagii care ar fi în contra intereselor noastre, în contra sentimentului nostru național, în contra punctului nostru de vedere intransigent, întrucât este întemeiat pe drepturi suverane și e conform cu interesul securității și integrității noastre teritoriale. Știm că mediatorii au speranța totdeauna să ajungă la conciliațiunea părților, prin sacrificii reciproce. Trebue însă să se știe, de toată lumea, că orice mediațiune între noi și Ungaria trebuie să fie lipsită cu desăvârșire de orice pretenție de sacrificii românești, de orice pretenții de avantagii pentru Ungaria, avantagii care ar aduce, fie o slăbire a poziției noastre internaționale, fie o micșorare a potențialului nostru moral în cadrul statelor europene, fie o cât de slabă știrbire a suverantății noastre naționale în cuprinsul statului nostru față de minoritatea maghiară, ale cărei drepturi prevăzute în tratate nu le tăgăduește nimeni, dar ale cărei pretențiuni exagerate și atitudini șoviniste nu le vom admite niciodată. Vom evita să facem eroarea Cehoslovaciei care, în dorința ei de a fi conciliantă în ce privește pretențiunile sudeților, a făcut unele concesiuni și azi se găsește în fața unor pretențiuni și mai mari.

Prietenia noastră cu Italia o dorim cât mai strânsă. Dar trebuie să se știe la Budapesta în mod precis, că legătura București-Roma nu are ce căuta pe la Budapesta.

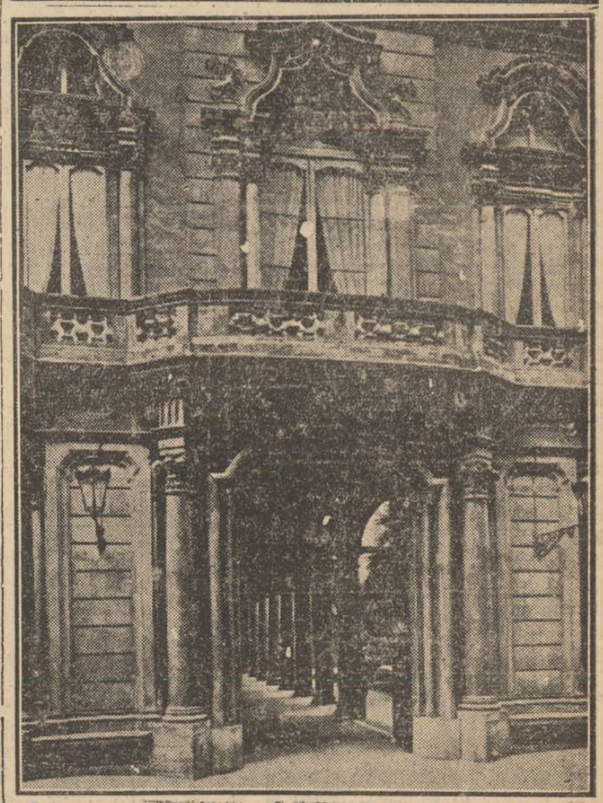

Intrarea principală a palatului „Doria", unde va fi găzduit cancelarul Hitler, în cursul vizitei sale la Roma